

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Spoială Vladimir în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui

*Moga Iurie xxxx, născut la xxxx,
originar din s. xxxx, r-nul xxxx, domiciliat în
s. xxxx, r-nul xxxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.02.2016 – 27.05.2016;

Instanța de apel: 10.08.2016 – 27.10.2016;

07.07.2017 – 19.09.2017;

Instanța de recurs: 08.02.2017 – 16.05.2017;

17.01.2018 – 07.02.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 27 mai 2016, Moga Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 179 alin. (1) Cod penal la 6 luni închisoare;
- art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la un an închisoare;
- art.187 alin. (2) lit. e) Cod penal la 5 ani 2 luni închisoare, fără amendă.

Conform art. 84 Cod penal prin cumul parțial al pedepselor aplicate pedeapsa definitivă în privința lui Moga Iurie Leonid a fost stabilită 6 (șase) ani închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, la 08 noiembrie 2015, aproximativ la ora 00.00, Moga Iurie conștientizând acțiunile sale ilegale, fără consimțământul proprietarului, a pătruns și a rămas ilegal în gospodăria ce aparține lui Koseoglu Murat Ali, situat în sat. xxxx, r-nul xxxx.

Instanța de fond a încadrat în drept acțiunile inculpatului în baza prevederilor art. 179 alin. (1) Cod penal - *violență de domiciliu, adică pătrunderea și rămânerea ilegală în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia*.

Tot el, la data și ora indicată mai sus, aflându-se în domiciliu lui Koseoglu Murat i-a aplicat ultimului o lovitură cu pumnul în partea stângă în regiunea feței, cauzându-i dureri fizice, apoi în mod deschis de pe geam a sustras bunuri în sumă totală de 650 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciul material.

Instanța de fond a încadrat în drept acțiunile inculpatului în baza prevederilor art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal - *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei*.

Tot el, la 14.02.2016, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, între orele 00.00 – 06.00, a pătruns în domiciliul lui Apostol Roman, situat în or. xxxx, str. xxxx, de unde a sustras bunuri în sumă de 27 867 lei, astfel, cauzându-i părții vătămate o pagubă considerabilă.

Instanța de fond a încadrat în drept acțiunile inculpatului în baza prevederilor art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal - *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrunderea în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de inculpatul Moga Iurie, la **20.06.2016**, solicitând achitarea sa de sub învinuirea de comiterea infracțiunii de jaf, deoarece nu a fost probată în nici un fel cauzarea vătămarilor corporale părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016 a fost respins apelul declarat, ca fiind depus peste termen, cu menținerea hotărârii atacate.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, la 27 mai 2016 a fost pronunțată sentința Judecătoriai Ștefan Vodă și în aceeași zi inculpatului Moga Iurie i-a fost înmănată sub semnătură copia de pe sentință, fapt confirmat prin dovada de primire (f.d. 130, vol. I).

Instanța de apel a menționat că în baza prevederilor legii procesual penale, **termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale**, dacă legea nu dispune altfel, menționând că, inculpatul Moga Iurie a declarat apel împotriva sentinței Judecătoriai Ștefan Vodă din 27 mai 2016 **abia la data de 20 iunie 2016**, deși termenul de declarare a apelului a expirat la data de 11.06.2016.

Totodată, instanța de apel a reținut că la examinarea cauzei penale în instanța de fond inculpatul Moga Iurie a fost asistat de un apărător, iar la pronunțarea sentinței instanța de fond le-a explicat calea și termenul de atac.

La fel, instanța de apel a subliniat că în cazul în care termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 402 Cod de procedură penală este depășit, adică apelul este declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, instanța de apel este obligată să

soluționeze chestiunea privind repunerea în termen a apelului. Dacă întârzierea a fost determinată de motive neîntemeiate, apelul urmează a fi respins ca tardiv, fără judecarea fondului.

Astfel, instanța de apel a indicat că, apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului în conformitate cu prevederile art. 403 Cod de procedură penală, deci nu au fost constatate circumstanțe noi, care ar da temei pentru repunerea în termen a apelului declarat de avocatul inculpatului.

Reieșind din prevederile legale și materialele cauzei penale enunțate mai sus, instanța de apel a statuat că apelul inculpatului este depus peste termenul legal, circumstanțe în care instanța nu se va expune asupra fondului apelului declarat, or, soluția de respingere a apelului (respectiv a recursului) ca depus peste termen sau inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel (recurs) nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel (recurs) exercitat în mod legal.

Totodată, instanța de apel a reținut că jurisprudența CtEDO menționează despre dezavantajarea unei părți față de alta, în situația în care instanța extinde termenul legal de apel a unei hotărâri judecătorești definitive, se aduce atingere principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 CEDO (hotărârea Ghirea versus Republica Moldova).

Generalizând aspectele invocate, instanța de apel a concluzionat că inculpatul Moga Iurie a omis termenul de atac împotriva hotărârii primei instanțe, întârzierea a fost determinată de motive neîntemeiate.

5. Decizia instanței de apel pronunțată integral la 24 noiembrie 2016, a fost atacată cu recurs ordinar de avocatul Spoială Vladimir în numele inculpatului, la **22 decembrie 2016**, care, invocând temeiul de drept prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia cu rejudecarea cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, indicând următoarele argumente:

- inculpatul a declarat apel la 16 iunie 2016, deși termenul de declarare a apelului a expirat la 11 iunie 2016, depășind cu doar 4 zile termenul de declarare a apelul, din motive întemeiate, fapt confirmat prin înregistrarea apelului la Penitenciarul nr. 13 (f.d. 138-139);

- concluzia instanței de apel, precum că apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului în conformitate cu prevederile art.403 Cod de procedură penală, este declarativă și nefondată, or, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, atât avocatul nou ales, cât și inculpatul au solicitat repunerea în termen, invocând că declararea apelului peste termen a fost generată de neexecutarea obligațiilor prevăzute de legislația în vigoare a avocatului Cotovici Eugeniu (avocat desemnat prin Decizia Oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat), care a participat în instanța de fond și care, deși, era obligat și l-a asigurat pe inculpat, că va ataca sentința în termen, nu a declarat în genere apel.

- după ce inculpatul a văzut că la expirarea a 15 zile de la data pronunțării sentinței nu primește nici o citație, a încercat să afle care este situația și peste câteva zile a aflat de la concubina sa Oprea Ala, că avocatul Cotovici Eugeniu nu a depus apel, deoarece a uitat;

- aceste circumstanțe nu au fost elucidate și analizate de către instanța de apel, care s-a rezumat doar la o frază generală: *Colegiul penal constată că întârzierea termenului de declarare a apelului nu a fost determinată de motive întemeiate și în atare situație, se atestă necesitatea respingerii apelului propriu-zis ca fiind depus peste termen;*

- instanța de apel a refuzat anexarea la materialele cauzei, a cererii de apel suplimentară semnată de avocatul nou ales, Spoială Vladimir, prezentată în ședința judiciară, fapt confirmat în mod incontestabil prin procesul-verbal al ședinței de judecată, iar nemotivarea soluției instanței de apel de respingere a apelului ca fiind depus peste termen, sub aspectul circumstanțelor invocate de apărare pentru repunerea în termen a dus la încălcarea dreptului inculpatului la un proces echitabil consfințit în art.6§1 al CEDO;

- la 08 noiembrie 2016 Moga Iurie a înaintat o plângere Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, prin care a solicitat inițierea unei proceduri disciplinare în privința avocatului Cotovici Eugeniu, deoarece acesta nu a atacat sentința, prin care a fost condamnat, ducându-l în eroare, fapt ce a generat declararea de către inculpat personal a apelului, dar cu o întârziere de 4 zile;

- declararea apelului de către inculpatul Moga Iurie cu o întârziere de doar 4 zile are la bază motive întemeiate, care nu au depins de el, fiind dus în eroare de către apărătorul Cotovici Eugeniu, circumstanțe asupra cărora instanța de apel, cu toate că au fost invocate în ședință, nu s-a expus și nu a motivat explicit de ce nu le poate lua în considerare.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, cu menținerea hotărârii atacate ca fiind legală și întemeiată.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 16 mai 2017 a fost admis recursul ordinar declarat, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

7.1. Analizând decizia atacată în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit a constatat că, instanța de apel nu s-a expus asupra solicitării avocatului inculpatului Spoială Vladimir privind repunerea în termen a apelului declarat de inculpatul Moga, fapt indicat în procesul – verbal al ședinței de judecată din 27 octombrie 2016 (f.d. 155, vol. I), dar a indicat în decizia sa fapte ce nu corespund realității, precum *„Apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului în conformitate cu prevederile art. 403 Cod de procedură penală”* și *„În ședința*

instanței de apel nu au fost constatate circumstanțe noi, care ar da temei pentru repunerea în termen a apelului declarat de avocatul inculpatului” (f.d. 163, vol. I).

Colegiul a reținut că, instanța de apel nici nu a încercat să constate dacă motivele indicate de către avocatul inculpatului sunt întemeiate sau nu, mai mult ca atât, nici termenul nu a fost calculat corect de către instanță.

Astfel, Colegiul a concluzionat că, instanța de apel urma să verifice dacă termenul depunerii cererii de apel de către inculpat se încadrează în prevederile legale, dacă a omis termenul procedural să constate dacă întârzierea a fost determinată de motive întemeiate și să se expună asupra acestora în hotărârea adoptată.

Din considerentele expuse, s-a conchis că circumstanțele expuse supra confirmă necesitatea casării totale a deciziei atacate, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată, deoarece de către instanța de apel a fost comisă o eroare procesuală, care cade sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017 a fost respinsă cererea avocatului privind repunerea în termen și apelul avocatului, ca depus tardiv, cu menținerea sentinței fără modificări.

8.1. În motivarea deciziei instanța a precizat că, apărătorul inculpatului a solicitat în cererea de apel depusă și în cadrul ședinței instanței de apel repunerea în termen a apelului în conformitate cu prevederile art. 403 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a reținut că întârzierea depunerii cererii de apel nu a fost determinată de motive întemeiate, inculpatului fiindu-i înmănată sub semnătură sentința Judecătoria Ștefan Vodă din 27 mai 2016, în sentința atacată fiind indicat modul și termenul de atac, iar judecătorul la pronunțarea ei, i-a comunicat termenul și modul de contestare, cu atât mai mult că inculpatul a fost asistat de un apărător, care la fel a recepționat la aceeași dată sentința (f.d. 129, vol. I).

Din aceste considerente, Colegiul penal a considerat că, apelul declarat urmează a fi respins ca fiind tardiv cu menținerea sentinței atacate.

9. Împotriva deciziei a depus recurs ordinar avocatul Spoială Vladimir în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cererii avocatul a invocat că, în cadrul instanței de apel apărarea a prezentat dovezi care confirmă omiterea termenului de declarare a apelului, însă instanța a refuzat neîntemeiat repunerea în termen a cererii de apel.

10. Procurorul a depus referință asupra recursului declarat prin care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, respinge apelul în cazul în care acesta a fost depus peste termen.*

Conform art. 402 Cod de procedură penală și recomandărilor pct. 6.1. al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale sau de la data înmânării copiei de pe sentința redactată, dacă legea nu dispune altfel.

După cum s-a menționat, instanța de apel a respins apelul avocatului declarat în numele inculpatului, din motiv că s-a depus peste termen.

Instanța de recurs consideră, că corect instanța de apel și-a motivat soluția adoptată privind respingerea apelului ca depus peste termen, prin faptul că inculpatul a primit copia sentinței motivate la 27.05.2016 contra semnătură, necontestând-o în termenul prevăzut de lege (f.d.130, vol. I).

În aceeași ordine de idei, Colegiul menționează că, un apel declarat peste termen nu poate fi considerat un apel nedeclarat, astfel încât părții care nu a utilizat apelul în termenul prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, nu i se poate îngădi dreptul de a declara recurs împotriva deciziei instanței de apel cu privire la soluția de respingere a apelului ca fiind declarat peste termen. În cazul dat instanța de recurs este obligată să verifice dacă instanța de apel a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Prin urmare, în speță au fost încălcate prevederile art. 402 Cod de procedură penală conform căruia, de la data pronunțării sentinței, în termen de 15 zile, atât inculpatul sau avocatul în numele acestuia au fost în drept de a declara apel, însă sentința nu a fost atacată cu apel în termenul prevăzut.

Potrivit art. 403 Cod de procedură penală apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Colegiul penal menționează că, repunerea în termen este o prerogativă a instanței de apel, care urmează să se pronunțe cu motivația respectivă în textul deciziei, or, în cazul dat concluzia adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, deoarece apelul s-a depus peste termen, iar motivele invocate care ar fi oferit temei de repunere în termen a apelului sunt neîntemeiate.

Tot aici, Colegiul penal menționează că soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de

apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal, or, în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, deoarece instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

Astfel, având în vedere că instanța de apel nu s-a expus asupra circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și legalității sentinței, nu există temeii nici pentru instanța de recurs de a se expune asupra legalității hotărârii referitor la condamnarea lui Moga Iurie, la aprecierea juridică a acțiunilor acestuia, precum și la măsura de pedeapsă aplicată.

Prin urmare, se conchide că lipsesc temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală care pot fi obiect de examinare în instanța de recurs, iar recursul ordinar declarat de avocat în numele inculpatului este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

12. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Spoială Vladimir în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui Moga Iurie, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 07 februarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun